

Всеукраїнський фестиваль-конкурс колективів народного хорового співу імені Порфи́рія Демуцького як чинник збереження національної музичної культури

Ганна Карась^{1*}, Петро Андрійчук²

¹Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

²Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

Анотація. *Мета статті* — осмислити феномен Всеукраїнського фестивалю-конкурсу колективів народного хорового співу імені Порфи́рія Демуцького як чинника збереження національної культури. *Результати дослідження.* Упродовж тридцяти років (від 1995 р.) цей фестиваль-конкурс сповідує основну мету — збереження сталих традицій народної пісенної творчості, виявлення художніх багатств народної хорової поліфонії в розмаїтті регіональних особливостей, популяризація унікальних зразків виконавських стилів гуртового співу, надання більшої конструктивності, системності й цілеспрямованості роботі музичної громадськості України. За час його проведення змінювалися склад журі, типологія хорових колективів-учасників, урізноманітнювався репертуар, однак незмінним залишалося слідування основній меті. *Наукова новизна* дослідження полягає в тому, що Всеукраїнський фестиваль-конкурс колективів народного хорового співу імені Порфи́рія Демуцького вперше представляється як чинник збереження національної культури, регіональної самоідентифікації. Як синтез-форма, «фестиваль-конкурс» дає можливість учасникам не тільки змагатися, а й спілкуватися, взаємозбагачуватися, а членам журі — визначати призові місця й заохочувальні призи. *Висновки.* Історія проведення Всеукраїнського фестивалю-конкурсу колективів народного хорового співу імені Порфи́рія Демуцького засвідчує повагу до чільної постаті українського хорового руху — композитора й педагога Порфи́рія Демуцького (1860–1927). Хор, котрий працював під його управою у 1889–1920 рр. в селі Охматів, тепер Черкаської області, залишається прикладом для наслідування. Проведення фестивалю-конкурсу виступає чинником активізації хорового процесу й збереження національної музичної культури в її жанровому та регіональному розмаїтті, оскільки майже 200 хорів та ансамблів взяли участь у ньому. Не сподіваючись на державну підтримку, хорові діячі Михайло Гринишин, Анатолій Авдієвський та Петро Андрійчук, котрі очолювали журі фестивалю-конкурсу, стали лідерами мистецького процесу й своїм авторитетом утримують цю акцію впродовж трьох десятиліть. *Перспективи подальших досліджень* вбачаються в поглибленому вивченні регіональних відмінностей репертуару та виконавської манери хорових колективів народного співу.

Ключові слова: Всеукраїнський фестиваль-конкурс; хорові колективи; народний хоровий спів; диригенти; журі; Порфи́рій Демуцький

Для цитування

Карась, Г., & Андрійчук, П. (2025). Всеукраїнський фестиваль-конкурс колективів народного хорового співу імені Порфи́рія Демуцького як чинник збереження національної музичної культури. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство*, 52, 92–99. <https://doi.org/10.31866/2410-1176.52.2025.334062>

Вступ

Український хоровий спів, джерела котрого сягають глибин прадавньої обрядової хлібо-

робської культури наших пращурів, за сотні літ пройшов еволюцію й утвердився у XX ст. двома виявами — професійному (академічному й народному) та автентично-аматорському (автентично-

му, фольклорно-репродуктивному та аматорському). Зі здобуттям Україною Незалежності увага до народного хорового співу проявилася, зокрема, в організації Всеукраїнського фестивалю-конкурсу колективів народного хорового співу імені Порфирія Демуцького. Актуальність дослідження зумовлена вагомістю цього фестивалю-конкурсу в культурно-мистецькому житті України, оскільки у 2025 р. виповнюється 30 років з часу його заснування Національною всеукраїнською музичною спілкою, Хоровим товариством ім. М. Леонтовича за підтримки Міністерства культури України.

Наукового осмислення ця проблематика ще не мала, тому й постала потреба звернутися до феномену Всеукраїнського фестивалю-конкурсу колективів народного хорового співу імені Порфирія Демуцького як чинника збереження національної культури.

Аналіз попередніх досліджень. Огляд джерел засвідчує, що постаті Порфирія Демуцького (1860–1927) присвячували увагу К. Квітка (1928), Л. Яценко (1957), Наталія Пиж'янова (2017). Розвідка «Порфирій Демуцький» видатного українського вченого, фольклориста К. Квітки (1928) була написана як данина шани й поваги до митця після його відходу у вічність. Вона містить багато фактичного матеріалу, а також фольклористичний аналіз записів народних пісень, здійснених П. Демуцьким. Нарис про життя й творчість П. Демуцького, виданий Л. Яценком у 1957 р., ґрунтувався на автобіографії митця (Демуцький, 1928), розвідці К. Квітки (1928), архівних матеріалах фонду Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН України та виданих пісенних збірках П. Демуцького. Сучасна дослідниця Н. Пиж'янова (2017) осмислила виконавський хоровий фольклоризм як історичне регіональне явище на прикладі творчої діяльності П. Демуцького. Згадують про митця у своїх працях з історії та теорії українського хорового мистецтва, хорового співу А. Лашенко (2007), О. Бенч-Шокало (2002). Сучасна проблематика традиційного народнопісенного виконавства розглядається Р. Синицею (2021), українське хорове мистецтво як об'єкт наукових зацікавлень представлене в дослідженні І. Бермес (2022), а творчий доробок Анатолія Авдієвського в контексті українського хорового мистецтва — у статті Н. Регеші (2016). Фестивальний рух як чинник інтеграції та збереження національного культурного ландшафту обґрунтовано в дослідженні О. Яковлева (2018); конкурсно-фестивальні форми хорової творчості — в науковій розвідці С. Савенка (2021). Щодо висвітлення феномену Всеукраїнського фестивалю-конкурсу колективів народного хорового співу імені Порфирія Демуцького, то про

нього знаходимо публіцистичні огляди-нарис та публікації П. Андрійчука (2018, 2020а, 2020b), В. Гуцала (2001), Г. Дацюк (2024), А. Кушніренка (2004), Е. Овчаренка (2019), Д. Радика (2010, 2011), В. Розбінської (2019). Проте цілісного осмислення проблематики не було здійснено, що й зумовило нашу увагу до неї.

Мета статті — осмислити феномен Всеукраїнського фестивалю-конкурсу колективів народного хорового співу імені Порфирія Демуцького як чинника збереження національної культури.

Об'єктом дослідження є український хоровий спів, а предметом — фестиваль-конкурс колективів народного хорового співу як чинник збереження національної культури.

Результати дослідження

Постать лікаря, диригента, фольклориста, композитора й педагога Порфирія Демуцького є знаковою в українській музичній культурі. Його мистецьку долю визначала участь у студентському хорі Київського університету під керівництвом М. Лисенка. Завершивши навчання на медичному факультеті, молодий лікар відмовився від міського життя й кар'єри й обрав для праці село Охматів, неподалік Києва. К. Квітка (1928), котрому належить першість у дослідженні життєтворчості митця, писав, що, маючи можливість студіювати західноєвропейську музику, П. Демуцький обирає інший шлях:

Його тягло не від свого сільського ґрунту, а до цього ґрунту. Той музичний рівень, на якому він стояв після практики в Лисенковому хорі, його самого, очевидно, задовольняв, інакше не могло-б бути такої щирості й захоплення, якими він весь час визначався в пропаганді його власних художніх ідей. Розуміється, він не стояв на одному місці, розвивався, але не студіюванням творів великих світових композиторів, не поїздками до музичних центрів Заходу і Росії, а поглибленням свого досвіду в тій самій справі, якій безпосередньо служив: студіюванням того матеріалу, над яким безпосередньо працював, — розуміючи під цим розширене пізнання не тільки народного пісенного репертуару, але також головних засобів своїх співаків і всіх умов звучання. (с. XXXVII)

О. Бенч-Шокало (2002) так пише про життєтворчість митця:

В Охматові він працює сільським лікарем і організовує хор, виконавська манера якого зго-

дом уплинула на формування народного професійного виконавства в Україні. Диригентську діяльність поєднував із фольклористичною — зібрав понад 700 народних пісень із сіл Київщини. З 1917 р. проживав у Києві, працював у Музично-драматичному інституті ім. М. Лисенка. <...> Порфирій Демуцький був одним із перших організаторів сільського хору (в Східній Україні такі хори мали на Чернігівщині Г. Давидовський у с. Мельня та Д. Ревуцький у с. Іржавець). (с. 196–197)

Хор під управою П. Демуцького працював у 1889–1920 рр. в селі Охматів, тепер Черкаської області. У його складі були й діти віком 8–10 років, і люди середнього й старшого покоління. Заняття відбувались у вільні від роботи дні — суботу й неділю. Репертуар хору формувався на основі пісень, які П. Демуцький особисто записував у односельців та опрацьовував. Характеризуючи стиль диригента, О. Бенч-Шокало (2002) пише:

Насамперед він виходив з того, що пісня має бути близька серцю співака, і лише після того її можна вивчати. На репетиціях він перш за все тлумачив значення музичних образів народної пісні, одна розумів, хоч би яким високим було слово, воно завжди виконує другорядну, допоміжну роль. Головне — це мистецький хист диригента, його емоційний вплив на хоровий колектив. (с. 197)

Митець стверджував з цього приводу: «...коли диригент не має в собі моральних чарів, виконання хору навіть при високій техніці може мати малий ефект, через бездушність і залишити слухачів холодними» (Квітка, 1928, с. XL). Визначаючи творчі принципи диригента, О. Бенч-Шокало наголошує, що вони впливали з розуміння того, що «...а) “пісню необхідно насамперед полюбити, — аж тоді можна її співати” (Квітка, 1928, с. XL); б) диригент і хористи в процесі виконання — єдине ціле; П. Демуцький зливався з хором у спільній співтворчості як “найавторитетніший її учасник” (Квітка, 1928, с. XXXVIII); в) при виконанні народних пісень виходити з природи самої пісні й не нав’язувати їй штучні прийоми» (Бенч-Шокало, 2002, с. 197).

Характеризуючи виконавський стиль хору під керівництвом П. Демуцького, дослідниця вказує, що він

не був заснований тільки на “трудній” манері співу, а поєднував у собі два виконавські стилі. У народній манері співав не весь хор,

а лише його частина. Іноді поєднував звучання ансамблю хористів, які співали народною манерою зі всім складом хору, що співав у академічній манері. Для відтворення ефекту природного звучання пісні в її первинного середовищі він використовував такий мистецький прийом, коли пісня виконувалася з різних сторін концертного залу. Цей прийом був необхідний для того, щоби компенсувати ті втрати, яких зазнають виконавці, коли народна пісня переноситься з природної атмосфери в умови сцени. (Бенч-Шокало, 2002, с. 197–198)

П. Демуцький культивував манеру співу, котру називав «співати жанром»: «Її використовували, співаючи на відкритому просторі, “просто неба” і протиставляли штучній манері співу цих же пісень. Своєрідність цієї манери співу полягала в особливому способі звуковидобування й використанні грудних резонаторів у жіночих голосах» (Бенч-Шокало, 2002, с. 198). Як диригент-практик він «...намагався внести у виконавську творчість свою індивідуальність. Тому виконавський стиль хору П. Демуцького інтегрував автентичне виконання й виконання опрацьованого диригентом народнопісенного матеріалу. У творчій праці П. Демуцького з хором виявлялася методика, характерна для праці з академічним колективом» (Бенч-Шокало, 2002, с. 198). З 1921 р. П. Демуцький працював науковим співробітником Української Академії Наук як член Етнографічної комісії, а реєстр праць, укладений ним як додаток до автобіографії, засвідчує його наукові роздуми про народні селянські й робітничі хори, їх організацію, голосовий склад, хори як експериментальна лабораторія, побудову палаців народної пісні (Демуцький, 1928, с. XXXIII).

А. Лашенко (2007) пише:

Досвід П. Демуцького, а він колись співав іще в університетському хорі свого вчителя М. Лисенка, був підтриманий культурною громадськістю і розповсюджений на початку 1920-х років як якісно новий феномен автентики у концертній практиці. Його активно впроваджували в життя не тільки музиканти, а навіть і науковці. Ім’я ж самого П. Демуцького тісно пов’язували з культурними перетвореннями в Україні внаслідок революційних подій. (с. 117)

Проте увага до народної пісні дуже швидко в 1930-х рр. була знівельована більшовицькою владою через переорієнтацію на радянську масову пісню. Цей процес тривав аж до 1980-х, коли повернення до народних джерел набирало динамі-

ки. А. Лашенко (2007) так класифікує хори, котрі виконують народні пісні: фольклорні ансамблі, «...хори проміжного типу, які суміщають у своїй виконавській діяльності фольклорно-автентичний і народно-стилізований спів. Класифікуємо їх як народно-етнографічні хори» (Лашенко, 2007, с. 118) та народні хори, еталоном наслідування для котрих був Український народний хор, заснований 1943 р. Г. Верьовкою, пізніше — Національний заслужений академічний український народний хор ім. Г. Г. Верьовки, очолюваний півстоліття Героєм України, академіком Анатолієм Авдієвським (1966–2016). А. Лашенко, вважаючи, що народні хори є вельми авторитетним художнім явищем, привертає увагу до таких провідних колективів, як народний хор «Дарничанка», котрий є органічним складником Заслуженого народного ансамблю пісні й танцю України (працює від 1962 р., сьогодні — під керівництвом заслуженого працівника культури України, професора Петра Андрійчука), Заслужений народний хор України «Будівельник» Центру народної творчості Будинку культури холдингової компанії «Київміськбуд» (працює від 1951 р.), Український народний хор при Будинку культури «Трамвайник» КП «Київпастранс» (працює від 1950 р.), хор студентів Київського національного університету культури і мистецтв (створений у 1970-ті рр.) (Лашенко, 2007, с. 126–131).

Перші два фестивалі-конкурси, котрі проводяться раз на три роки, в 1995 та 1998 рр. очолював народний артист України Михайло Гринишин. Від 2001 р. й до 2013 (включно) фестивально-конкурсне журі працювало під проводом Героя України, лауреата Національної Шевченківської премії, народного артиста України Анатолія Авдієвського. У 2016 р. журі очолив Петро Андрійчук і з того часу провадить цю високу місію до наших днів. Не сподіваючись на державну підтримку, ці хорові діячі стали лідерами мистецького процесу і своїм авторитетом утримують цю акцію вже понад три десятиліття.

До складу журі в різні роки були залучені відомі постаті української музичної культури: М. Головащенко, А. Затуryan, В. Лисенко, А. Пашкевич, І. Сльота, Л. Ятло, В. Гуцал, А. Кушніренко, П. Заїка, Л. Ященко, О. Штукар, З. Корінець, О. Крутоус, Д. Радик, М. Швед, В. Рожок, Є. Савчук, В. Степурко, Л. Бакланова, Н. Петій-Потапчук, Л. Трофименко, Ю. Курач, В. Ярема, Г. Карась, О. Кравчук, І. Курилів, О. Скопцова, О. Тарасенко.

Спостерігаються зміни типології колективів, котрі брали участь у фестивалі-конкурсі: спочатку це були сільські, міські, районні хорові колективи, хори закладів культури промислових підприємств, ансамблі та гурти. Згодом доєдналися

хорові колективи наукових і культурно-мистецьких навчальних закладів, фольклорні ансамблі, молодіжні хори непрофільних навчальних закладів, спеціальних навчальних закладів I–IV рівнів акредитації. На X ювілейному фестивалі-конкурсі у 2024 р. ця типологія набула такого вигляду: великі мішані хори, малі мішані хори, однорідні хори. Контент-аналіз відомостей про фестиваль-конкурс засвідчує, що в ньому взяли участь майже 200 колективів з більшості областей України (крім Луганської, Закарпатської й Автономної Республіки Крим). Програма конкурсу тривалістю до 25 хвилин передбачає виконання хоровими колективами пісень в обробці (гармонізації) П. Демуцького; автентичних пісень, записаних у відповідних регіонах України (виконується без інструментального супроводу); сучасних пісень для народних хорових колективів чи ансамблів, котрі написані на народні чи авторські поетичні тексти.

Кожен фестиваль-конкурс не тільки відкривав нові хорові колективи, але й спонукав членів журі до роздумів та узагальнень. Так, після проведення Третього фестивалю-конкурсу А. Авдієвський наголошував, що «... більшість хорів зберігають жанрові й стилістичні особливості, ладово-інтонаційну основу своїх регіонів, <...> на перший план виходить художня довершеність, висока культура виконання <...> Зросла також і якість обробок народних пісень, збільшилась кількість мало виконуваних і незаслужено забутих та авторських творів» (Гуцал, 2001). Підбиваючи підсумки Четвертого фестивалю-конкурсу, народний артист України А. Кушніренко (2004) висловлював побажання, щоб на ньому звучало більше автентичних зразків народних пісень зі старовинними ладами, а також творів українських композиторів-класиків. Заслужений діяч мистецтв України, професор Д. Радик (2010) присвятив Шостому фестивалю-конкурсу досить об'ємний ґрунтовний аналіз із соціокультурним та філософським забарвленням. Автор наголошує на сподвижницькій діяльності А. Авдієвського, котра має «...окреслену мету — збереження сталих традицій народної пісенної творчості, виявлення художніх багатств народної хорової поліфонії в розмаїтті регіональних особливостей, популяризація унікальних зразків виконавських стилів гуртового співу, надання більшої конструктивності, системності й цілеспрямованості роботі музичної громадськості України» (с. 5).

Окресливши першу частину своїх роздумів як «Філософія хорового співу, Д. Радик (2010) наголошує, що мистецтво в сучасному світі бере на себе функцію захисту й розвитку людського духу. П. Демуцький як лікар використовував у діагностиці пацієнтів сеанс звукотерапії, «...чим

пробуджував потаємні людські психічні та фізіологічні ресурси протистояння хворобі» (с. 5). У другій частині «До деяких питань професійної зрілості» Д. Радик (2010) подає власне тлумачення поняття «диригент» — «...це високо освічена, творчо обдарована особистість музиканта, що володіє симбіозом внутрішніх професій, мистецтвом диригування з відповідним енергетичним, творчо-психологічним впливом на цілісну систему виконавської взаємодії з музичним колективом, ознакою професійної діяльності якого є закономірності технічного й художнього втілення творчого задуму», звертає увагу на особливості роботи з хоровим твором, мистецтво диригування. У статті професора П. Андрійчука (2018), котра присвячена Дев'ятому фестивалю-конкурсу, наголошується на підтримці навчальних хорових колективів із закладів вищої освіти. Володарем Гран-прі на ньому став Український народний хор імені Станіслава Павлюченка Київського національного університету культури і мистецтв під орудою кандидата мистецтвознавства, доцентки О. Скопцової. Цей колектив є не тільки візитівкою кафедри народного хорового співу, а й активним репрезентантом високої народно-хорової школи на сценах України і Європи. Колектив у попередні роки вже здобував нагороди на цьому фестивалі-конкурсі: у 2001 р. під керівництвом С. Павлюченка завоював Гран-прі, у 2016 р. під орудою О. Скопцової — перше місце (Андрійчук, 2018, с. 51).

Висновки

Історія проведення Всеукраїнського фестивалю-конкурсу колективів народного хорового співу імені Порфи́рія Демущького впродовж тридцяти років засвідчує повагу до чільної постаті хорового руху, виступає чинником активізації хорового процесу збереження національної музичної культури в її жанровому та регіональному розмаїтті.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що Всеукраїнський фестиваль-конкурс колективів народного хорового співу імені Порфи́рія Демущького вперше представлено як чинник збереження національної культури, регіональної самоідентифікації. Як синтез-форма, «фестиваль-конкурс» дає можливість учасникам не тільки змагатися, а й спілкуватися, взаємозбагачуватися, а членам журі — визначати призові місця й заохочувальні призи.

Перспективи подальших досліджень вбачаються в поглибленому вивченні регіональних відмінностей репертуару та виконавської манери хорових колективів.

Список посилань

- Андрійчук, П. (2018). Найпрестижніша імпреза українського хорового співу. *Октава*, 8, 46–53.
- Андрійчук, П. (2020a). Розвиток аматорського хорового мистецтва у контексті музичної культури України другої половини ХХ – початку ХХІ століття. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музичне мистецтво*, 3(1), 71–80. <https://doi.org/10.31866/2616-7581.3.1.2020.204342>
- Андрійчук, П. (2020b, 17 січня). Свято українського народного хорового співу, що має ім'я свого творця. *Культура і життя*, 8–9.
- Бенч-Шокало, О. Г. (2002). *Український хоровий спів: актуалізація звичаєвої традиції*. Редакція журналу «Український світ».
- Бермес, І. (2022). Українське хорове мистецтво як об'єкт наукових зацікавлень. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 48(1), 66–74. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-1-10>
- Гуцал, В. (2001, 17 листопада). Свято хорового співу. *Культура і життя*, 1–2.
- Дацюк, Г. (2024, 5–11 грудня). «Хто співає – той щасливий!». *Слово Просвіти*, 48, 8.
- Демущький, П. Д. (1928). Автобіографія П. Д. Демущького. В А. Лобода & В. Петров (Ред.), *Етнографічний вісник* (Кн. 6, с. XXVII–XXXIV). Друкарня Української Академії Наук.
- Квітка, К. (1928). Порфи́рій Демущький. В А. Лобода & В. Петров (Ред.), *Етнографічний вісник* (Кн. 6, с. XXXV–LXVII). Друкарня Української Академії Наук.
- Кушніренко, А. (2004, жовтень–грудень). Четвертий Всеукраїнський імені Порфи́рія Демущького. *Українська музична газета*, 4, 1–2.
- Лашенко, А. (2007). *З історії київської хорової школи* (О. А. Голинська, ред.). Музична Україна.
- Овчаренко, Е. (2019, 28 листопада – 4 грудня). Фестиваль, що має душу. *Слово Просвіти*, 48, 9.
- Пиж'янова, Н. (2017). *Виконавський хоровий фольклоризм як історичне регіональне явище (на прикладі творчої діяльності П. Демущького)* [Автореферат дисертації кандидата мистецтвознавства, Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової].
- Радик, Д. (2010, жовтень–грудень). Про Шостий Всеукраїнський фестиваль-конкурс колективів народного хорового співу імені Порфи́рія Демущького. *Українська музична газета*, 4, 5.
- Радик, Д. (2011, січень–березень). Про Шостий Всеукраїнський фестиваль-конкурс колективів народного хорового співу імені Порфи́рія Демущького. *Українська музична газета*, 1, 1, 2.

- Регеша, Н. Л. (2016). Творчий доробок Анатолія Авдієвського в контексті українського хорового мистецтва. *Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство*, 35, 138–146. <https://doi.org/10.31866/2410-1176.35.2016.158253>
- Розбінська, В. (2019, жовтень–грудень). Вітаємо переможців. *Українська музична газета*, 4(114).
- Савенко, С. М. (2021). *Конкурсно-фестивальні форми хорової творчості: традиційні моделі та сучасні тенденції* [Дисертація кандидата мистецтвознавства, Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової].
- Синиця, Р. І. (2021). Сучасна проблематика традиційного народнопісенного виконавства: етнокультурологічний аспект. *Література та культура Полісся. Серія: Філологічні науки*, 103, 128–140. <https://doi.org/10.31654/2520-6966-2021-18f-103-128-140>
- Яковлев, О. В. (2018). Фестивальний рух як чинник інтеграції та збереження національного культурного ландшафту. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 4, 56–60. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2018.152961>
- Ященко, Л. (1957). *П. Д. Демуцький: нарис про життя і творчість*. Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури.
- Andriichuk, P. (2018). Naiprestyzhnisha impreza ukrainskoho khorovoho spivu [The most prestigious event of Ukrainian choral singing]. *Oktava*, 8, 46–53 [in Ukrainian].
- Andriichuk, P. (2020a). Rozvytok amatorskoho khorovoho mystetstva u konteksti muzychnoi kultury Ukrainy druhoi polovyny XX – pochatku XXI stolittia [The development of amateur choral art in the context of the musical culture of Ukraine in the second half of the 20th and beginning of the 21st centuries]. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series in Musical Art*, 3(1), 71–80. <https://doi.org/10.31866/2616-7581.3.1.2020.204342> [in Ukrainian].
- Andriichuk, P. (2020b, January 17). Sviato ukrainskoho narodnoho khorovoho spivu, shcho maie imia svoho tvortsia [The holiday of Ukrainian folk choral singing, which bears the name of its creator]. *Kultura i zhyttia*, 8–9 [in Ukrainian].
- Bench-Shokalo, O. H. (2002). *Ukrainskyi khorovyi spiv: Aktualizatsiia zvychaievoi tradytsii* [Ukrainian choral singing: Actualization of the customary tradition]. Redaktsiia zhurnalu "Ukrainskyi svit" [in Ukrainian].
- Bermes, I. (2022). Ukrainske khorove mystetstvo yak ob'ekt naukovykh zatsikavlen [Ukrainian choral art as object of scientific interests]. *Current Issues of the Humanities*, 48(1), 66–74. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-1-10> [in Ukrainian].
- Datsiuk, H. (2024, December 5–11). "Khto spivaie – toi shechaslyvyi!" ["He who sings is happy!"]. *Slovo Prosvity*, 48, 8 [in Ukrainian].
- Demutskyi, P. D. (1928). Avtobiohrafia P. D. Demutskoho [Autobiography of P. D. Demutskyi]. In A. Loboda & V. Petrov (Eds.), *Etnohrafichnyi visnyk* [Ethnographic Bulletin] (Bk. 6, pp. XXVII–XXXIV). Drukarnia Ukrainskoi Akademii Nauk [in Ukrainian].
- Hutsal, V. (2001, November 17). Sviato khorovoho spivu [The feast of choral singing]. *Kultura i zhyttia*, 1–2 [in Ukrainian].
- Kushnirenko, A. (2004, October–December). Chetvertyi Vseukrainskyi imeni Porfyriia Demutskoho [The fourth All-Ukrainian named after Porfyrii Demutskyi]. *Ukrainska muzychna hazeta*, 4, 1–2 [in Ukrainian].
- Kvitka, K. (1928). Porfyrii Demutskyi. In A. Loboda & V. Petrov (Eds.), *Etnohrafichnyi visnyk* [Ethnographic Bulletin] (Bk. 6, pp. XXXV–LXVII). Drukarnia Ukrainskoi Akademii Nauk [in Ukrainian].
- Lashchenko, A. (2007). *Z istorii kyivskoi khorovoi shkoly* [From the history of the Kyiv choral school] (O. A. Holynska, Ed.). Muzychna Ukraina [in Ukrainian].
- Ovcharenko, E. (2019, November 28 – December 4). Festyval, shcho maie dushu [A festival with a soul]. *Slovo Prosvity*, 48, 9 [in Ukrainian].
- Pyzhianova, N. (2017). *Vykonavskyi khorovyi folklorizm yak istorychne rehionalne yavyshe (na prykladi tvorchoi diialnosti P. Demutskoho)* [Performing choral folklorism as a historical regional phenomenon (on the example of the creative activity of P. Demutskyi)] [Abstract of PhD Dissertation, A. V. Nezhdanova Odesa National Academy of Music] [in Ukrainian].
- Radyk, D. (2010, October–December). Pro Shostyi Vseukrainskyi festyval-konkurs kolektyviv narodnoho khorovoho spivu imeni Porfyriia Demutskoho [On the Sixth All-Ukrainian festival-competition of folk choral singing ensembles named after Porfyrii Demutskyi]. *Ukrainska muzychna hazeta*, 4, 5 [in Ukrainian].
- Radyk, D. (2011, January–March). Pro Shostyi Vseukrainskyi festyval-konkurs kolektyviv narodnoho khorovoho spivu imeni Porfyriia Demutskoho [About the Sixth All-Ukrainian festival-competition of folk choral singing groups named after Porfyrii Demutskyi]. *Ukrainska muzychna hazeta*, 1, 1, 2 [in Ukrainian].
- Rehesha, N. L. (2016). Tvorchyi dorobok Anatoliia Avdiievskoho v konteksti ukrainskoho khorovoho mystetstva [Anatoliia Avdiievskyi's creative work in the context of Ukrainian choral art]. *Bulletin of KNUKіM. Series in Arts*, 35, 138–146. <https://doi.org/10.31866/2410-1176.35.2016.158253> [in Ukrainian].

- Rozbinska, V. (2019, October–December). Vitaemo peremozhstv [Congratulations to the winners]. *Ukrainska muzychna hazeta*, 4 [in Ukrainian].
- Savenko, S. M. (2021). *Konkursno-festyvalni formy khorovoi tvorchosti: tradytsiini modeli ta suchasni tendentsii* [PhD Dissertation, A. V. Nezhdanova Odesa National Academy of Music] [in Ukrainian].
- Synytzia, R. I. (2021). Suchasna problematyka tradytsiinoho narodnopennoho vykonavstva: Etnokulturolohichniy aspekt [Modern issues of traditional song performance: Ethnocultural aspect]. *Literature and Culture of Polissya. Series: Philology Research*, 103, 128–140. <https://doi.org/10.31654/2520-6966-2021-18f-103-128-140> [in Ukrainian].
- Yakovlev, O. V. (2018). Festyvalnyi rukh yak chynnyk intehratsii ta zberezhenia natsionalnoho kulturnoho landshaftu [Festival movement as an integration factor and preserve the national cultural landscape]. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald*, 4, 56–60. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2018.152961> [in Ukrainian].
- Yashchenko, L. (1957). *P. D. Demutskyi: Narys pro zhyttia i tvorchist* [P. D. Demutskyi: An essay on life and creativity]. Derzhavne vydavnytstvo obrazotvorchoho mystetstva i muzychnoi literatury [in Ukrainian].

All-Ukrainian Festival-Competition of Folk Choral Singing Bands Named after Porphyry Demutskyi as a Factor of Preserving National Musical Culture

Hanna Karas^{1*}, Petro Andriychuk²

¹Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

²Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Abstract. *The aim of the article* is to comprehend a phenomenon of the All-Ukrainian festival-competition of folk choral singing bands named after Porphyry Demutskyi as a factor of preserving national culture. *Results.* For thirty years (since 1995), this festival-competition confesses the main goal — preserving stable traditions of folk song creativity, revealing artistic wealth of folk choral polyphony in the variety of regional peculiarities, popularising unique forms of performing styles of band singing, providing greater constructiveness, systematicity and purposefulness to the activity of the Ukrainian musical community. During its holding, the composition of the jury and the typology of participating choral bands have been changing, as well as the repertoire has been diversifying. Still, the pursuit of the main goal has been remaining unchanged. *The scientific novelty* of the study is that for the first time, the All-Ukrainian festival-competition of folk choral singing bands named after Porfyry Demutskyi is viewed as a factor of preserving the national culture and regional self-identification. As a synthesis form, the “festival-competition” gives its participants opportunities not only to compete, but also to communicate and mutually enrich each other; as for the members of the jury — to determine the prize goals and incentive prizes. *Conclusions.* The history of the All-Ukrainian festival-competition of folk choral singing bands named after Porfyry Demutskyi grounds respect for the leading figure of the Ukrainian choral movement — the a composer and pedagogue Porfyry Demutskyi (1860–1927). The choral, that worked under his direction in 1889–1920 in the village of Okhmativ, now Cherkasy region, remains an example to follow. The holding of the All-Ukrainian festival-competition of folk choral singing bands is a factor of activating the choral process and preserving the national musical culture in its genre and regional diversity, as almost 200 choirs and ensembles took part in it. Without hoping for some government support, choir actors Mykhailo Hrynshyn, Anatoliy Avdivskyi and Petro Andriychuk, who headed the jury of this festival-competition, became leaders of the artistic process and have maintained this event for three decades with their authority. *Perspectives for further research* are viewed in an in-depth study of regional differences in the repertoire and performance style of folk singing choral bands.

Keywords: All-Ukrainian festival-competition; choral bands; folk choral singing; conductors; jury; Porfyry Demutskyi

Відомості про авторів

Ганна Карась, доктор мистецтвознавства, професор, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна, ORCID iD: 0000-0003-1440-7461, e-mail: hanna.karas@pnu.edu.ua

Петро Андрійчук, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна, ORCID iD: 0000-0003-2411-446X, e-mail: andriychuk_petro@ukr.net

Information about the authors

Hanna Karas*, DSc in Art History, Professor, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine, ORCID iD: 0000-0003-1440-7461, e-mail: hanna.karas@pnu.edu.ua

Petro Andriychuk, Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine, ORCID iD: 0000-0003-2411-446X; e-mail: andriychuk_petro@ukr.net

*Corresponding author

